

jezike...“ Gospodu Wagnerju smo hvaležni, da je naznanil Čehom slovenskega „Zlatoroga“.

V isti aprilski številki „Slov. Pr.“ je napisal dr. Vidic v posebnem članku kratek pregled slovenske literature leta 1903. „Spomine na Prešerna“, ki jih je spisala E. Jelovškova, smatra za zelo važne za spoznavanje Prešernove dobe ter se čudi, da jih nekateri slovenski recenzenti niso znali pravično oceniti. Nadalje omenja dr. Vidic še znamenite Trdinove „Bahove hužarje“, Cankarjeve in Zofke Kvedrove črtice in novele, drugo izdajo Aškerčevih balad in romanc, „Slovana“ in Govekarjeve „Legionarje“, Aleksandrovljeve pesmi in romance ter Zupančičevo zbirko „Čez plan“. „Slovanský Přehled“ je v istini slovansko glasilo, ki se redno in objektivno ozira z bistrimi očmi na duševno, narodno in politično življenje vseh slovanskih plemen.

—k—

„Pokret“. Pod tem naslovom je začel izhajati v Sarajevu list „za narodnu prosvjeto i slavensku svijest“. Konec vabila na naročbo, ki ga prinaša 1. številka, se glasi: „Jasan je naš program i čvrst naš cilj. Program: poticati dobrim mislima na sitni i svestrani rad narodni; cilj: prosvjeta — sloboda — blagostanje; boja naša: boja jednokrvne braće hrvatske i srpske bez razlike vjere; zastava naša: zastava slavenske svijesti, a geslo: „Zovneš li ime Slaven, nek se ti odazove čovjek!“ List izhaja dvakrat na mesec. Uredništvo in upravnništvo je v Sarajevu. — Naročnina za celo leto 2 K, posamezni listi 10 h.

„Naša snaga“ se imenuje list, ki so ga začeli izdajati hrvatski srednješolci v Zagrebu. Odgovorni urednik listu je Dušan Tušanović. „Naša snaga“ bode obsegala vsako leto dve knjigi po 5 zvezkov. Naročnina za eno knjigo znaša 2 K in jo je treba poslati Josipu Cimermančiču v Zagreb, Gundulićeva ulica 14. Prvi zvezek te dijaške revije prinaša tudi kritiko o Zofke Kvedrove knjigi „Iz naših krajev“.

„Osvěta“, češki mesečnik za umetnost, vedo in politiko, je v letošnji četrti številki med drugim prinesla članka „Kulturno delo Rusije“, spisal Adolf Srb, in „Narodnost in naboženstvo“, spisal Frant. A. Slavik. Srb zaključuje s to sodbo: Rusija je vršila in vrši spolnoma svoje poslanstvo v prospch krščanske civilizacije v Aziji in v Evropi; njenega postopanja ne vodijo niti tam niti tukaj dobičkaželjnost, osvojljivost in razpenjavost, po svojih vojnih pohodih pazi na zakone človečanstva in npravnosti, podjarmlja si tuje zemlje, a jih ne izkorišča po načinu drugih narodov, marveč jih civilizuje, držeč se gesla: „Z mečem v roki, s križem v srcu“. — Slavik kaže, kako so pruski agentje že v minolih vekih vabili Čeha „los vom Rom“, a da so zavedenci bili kruto varani: mesto kruha so dobili kamen.

Dr.—č.

Bolgarska Sbirka, bolgarski leposloven list, je z minolim letom dovršil svoje prvo desetletje. O tej zbirki je izdala „Jubileenъ spomen“ (jubilejni album) s slikama svojih osnovateljev in prvih urednikov Madžarova in Bobčeva. Ta album obsega razen „jednega pogleda nazaj“ (v zgodovino lista od sedanjega urednika Bobčeva) natančen pregled vsebine vseh prvih desetih letnikov, razen tega pa še „misli, beležke in izreke“ sotrudnikov.

E—s

Slavjanski glas se imenuje organ „Slovanskega blagotvoriteljnega društva“ v Bolgariji in izhaja sedaj drugo leto. V prvem zvezku drugega letnika poroča po „Slavj. Věku“ o Ricmanjih ter piše o „značenju Makedonije v usodi grško-slovan-

skega sveta“; na koncu je imenik onih, ki so društvu poslali prispevke za bolgarske begune — med njimi Benedikt Poniž iz Gorice. E—s

Knjigopisec, mesečnik za „književno misel in delo“, izhaja v Sofiji od januarja t. l. pod uredništvom phil. dr. Teodorova Balana in učitelja N. Nikolajeva. Po vsebini je nekako sredi med „listki“ naših leposlovnih listov in bibliografij; obsega namreč 1) razpravice in prispevke, ki se nanašajo na razvoj, kritike in statistiko književnosti; 2) vesti in beležke iz bolgarskega književnega sveta; 3) književne vesti iz slovanskih zemelj; 4) nove pojave iz drugih književnosti; 5) knjižniške, društvene in šolske vesti ter bolgarski mesečni knjigopis. — V prvem broju poroča po „Trgovinskem glasniku“ o tržaškem „Škratu“, češ, da propoveda edinstvo južnih Slovanov in pravoslavje, ter navaja Aškerčevega „Zlatoroga“, Kosovo „Gradivo“, Meškove „Tihe večere“, Zupančičevo knjigo „Čez plan“ in Aškerčevo pesem „Macedonski vstaš“. — Aškerc je pri tem „prednji slovenski lirik“.

Dr. Fr. Ilešič.

„Zvezdica“, ilustriran list za deco, izhaja sedaj 13. leto v Sofiji. Urednik mu je učitelj N. Belověždov. *Dr. Fr. Ilešič.*

Splošni pregled

Konrad Črnologar †. Kranjsko učiteljstvo je doletela bridka izguba. Dne 8. t. m. je umrl namreč v Šmarju pri Ljubljani po kratki bolezni v 44. letu svoje dobe ondodni učitelj Konrad Črnologar, ki si je pridobil s svojimi raziskavami in spisi ne malih zaslug za domačo zgodovino. Vrlemu učitelju, ki je poleg težkega poklica opravljal še tako rodoljubno delo, blag spomin!

Gospod Jos. Gorup pl. Slavinski, znani mecen slovenski, je praznoval dne 6. aprila svoj 70. rojstni dan. Gospod Gorup je bil svojemu narodu vselej z dušo in telesom vdan in je ovekovečil svoje ime s številnimi rodoljubnimi ustanovami. Tudi slovenski pesniki in pisatelji so imeli v njem vrlega zaščitnika. Zato je umestno, da se ga spominjajo tudi leposlovni časniki slovenski in da mu kličemo i mi: Na mnoga leta!

Aleksej Stepanovič Homjakov. Maja meseca bo sto let, kar se je porodil Aleksej Stepanovič Homjakov. Članek o tem znamenitem slovanoljubu, doposan nam iz Rusije, smo morali odložiti radi pomanjkanja prostora za prihodnjič.

Slovenska umetniška razstava na Dunaju. Kakor se nam poroča z Dunaja, je bil tudi gmotni uspeh umetniške razstave neobičajno ugoden. Razen že zadnjič omenjene prodaje treh slik (ene Groharjeve, ene Jakopičeve in ene Jamove), ki jih je kupilo c. kr. naučno ministrstvo, je omeniti še, da je kupil grof Harrach Bernekerjevo „Žensko glavo“, odvetnik dr. Homan Jamovo sliko „Breze“, dr. Göstl Jakopičovo sliko „Žalostna zima“, dr. Vidic dve mali zimski sliki Groharjevi, a dunajski Nemci so kupili eno Jamovo, eno Jakopičovo, eno Groharjevo in eno „Žmitkovo“ sliko.

† **Vasilij Vasiljevič Vereščagin**. Na ruski bojni ladji „Petropavlovsku“, ki se je 13. aprila pogreznila pred Port-Arturjem, je bil tudi sloviti slikar Vere-